

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Матвеєнка Євгена Георгійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 2 Закону України „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи“ від 8 липня 2011 року № 3668–VI, частини п’ятнадцятої статті 86 Закону України „Про прокуратуру“ від 14 жовтня 2014 року № 1697–VII

К и ї в
2 березня 2023 року
№ 24-2(II)/2023

Справа № 3-22/2023(44/23)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Лемак Василь Васильович (голова засідання),
Головатий Сергій Петрович (доповідач),
Мойсик Володимир Романович,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Матвеєнка Євгена Георгійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 2 Закону України „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи“ від 8 липня 2011 року № 3668–VI (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 12–13, ст. 82) зі змінами, частини п’ятнадцятої статті 86 Закону України „Про прокуратуру“ від 14 жовтня 2014 року № 1697–VII (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 2–3, ст. 12) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Головатого С.П. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Матвеєнко Євген Георгійович як суб'єкт права на конституційну скаргу звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати статтю 2 Закону України „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи“ від 8 липня 2011 року № 3668–VI зі змінами (далі – Закон № 3668–VI), частину п'ятнадцяту статті 86 Закону України „Про прокуратуру“ від 14 жовтня 2014 року № 1697–VII зі змінами (далі – Закон № 1697–VII) такими, що не відповідають статті 21, частині третій статті 22, частині першій статті 24, частині першій статті 58 Конституції України.

Статтю 2 Закону № 3668–VI визначено: «Максимальний розмір пенсії (крім пенсійних виплат, що здійснюються з Накопичувального пенсійного фонду) або щомісячного довічного грошового утримання (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною), призначених (перерахованих) відповідно до Митного кодексу України, законів України „Про державну службу“, „Про прокуратуру“, „Про статус народного депутата України“, „Про Національний банк України“, „Про Кабінет Міністрів України“, „Про дипломатичну службу“, „Про службу в органах місцевого самоврядування“, „Про судову експертизу“, „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“, „Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів“, „Про наукову і науково-технічну діяльність“, „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“, „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування“, „Про пенсійне забезпечення“, „Про судоустрій і статус суддів“, Постанови Верховної Ради України від 13 жовтня 1995 року „Про затвердження Положення про помічника-консультанта народного депутата України“, не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність. Тимчасово, по 31 грудня 2017 року, максимальний розмір пенсії

(крім пенсійних виплат, що здійснюються з Накопичувального пенсійного фонду) або щомісячного довічного грошового утримання (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною), призначених (перерахованих) відповідно до Податкового кодексу України, Митного кодексу України, законів України „Про державну службу“, „Про прокуратуру“, „Про статус народного депутата України“, „Про Національний банк України“, „Про Кабінет Міністрів України“, „Про дипломатичну службу“, „Про службу в органах місцевого самоврядування“, „Про судову експертизу“, „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“, „Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів“, „Про наукову і науково-технічну діяльність“, „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“, „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“, „Про пенсійне забезпечення“, „Про судоустрій і статус суддів“, Постанови Верховної Ради України від 13 жовтня 1995 року „Про затвердження Положення про помічника-консультанта народного депутата України“, не може перевищувати 10740 гривень».

У частині п’ятнадцятій статті 86 Закону № 1697–VII встановлено таке:

«Тимчасово, по 31 грудня 2017 року:

особам (крім осіб з інвалідністю I та II груп, осіб з інвалідністю внаслідок війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“), які працюють на посадах та на умовах, передбачених цим Законом, які займають посади державної служби, визначені Законом України від 10 грудня 2015 року № 889–VIII „Про державну службу“, а також працюють на посадах та на умовах, передбачених Законом України „Про судоустрій і статус суддів“, призначені пенсії/щомісячне довічне грошове утримання не виплачуються;

у період роботи на інших посадах/роботах пенсія, призначена особі відповідно до цієї статті (крім осіб з інвалідністю I та II груп, осіб з інвалідністю внаслідок війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“), розмір якої перевищує 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачується в розмірі 85 відсотків призначеного розміру, але не менше 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність.

З 1 січня 2018 року пенсія, призначена відповідно до цієї статті, у період роботи на посадах, які дають право на призначення пенсії/щомісячного довічного грошового утримання у порядку та на умовах, передбачених цим Законом, законами України „Про статус народного депутата України“, „Про державну службу“, „Про судоустрій і статус суддів“, виплачується в розмірі, обчисленому відповідно до Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“.

Після звільнення з роботи виплата пенсії відповідно до цього Закону поновлюється.

Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, встановлених для осіб, які втратили працездатність. Тимчасово, по 31 грудня 2017 року, максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати 10740 гривень».

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів впливає таке.

2.1. Матвеєнко Є.Г. із грудня 2007 року отримує пенсію за вислугу років, призначену йому відповідно до Закону України „Про прокуратуру“ від 5 листопада 1991 року № 1789–XII (далі – Закон № 1789–XII) у розмірі 90 % від суми місячної (чинної) заробітної плати.

У листопаді 2020 року Матвеєнко Є.Г. звернувся до Головного управління Пенсійного фонду України в Сумській області (далі – Управління) із заявою про перерахунок призначеної йому пенсії на підставі довідки Сумської обласної прокуратури від 5 листопада 2020 року.

Управління листом від 7 грудня 2020 року повідомило Матвеєнку Є.Г., що перерахунок призначеної йому пенсії здійснено згідно зі статтею 86 Закону № 1697–VII у розмірі 60 % від місячної (чинної) заробітної плати та з урахуванням обмеження пенсії десятьма розмірами прожиткового мінімуму для працездатних осіб, що становить 17120,00 грн, а з 1 грудня 2020 року – 17690,00 грн.

2.2. Матвеєнко Є.Г. звернувся до Сумського окружного адміністративного суду з позовом до Управління, у якому просив:

– визнати протиправними дії Управління щодо зменшення під час здійснення перерахунку пенсії за вислугу років відсоткового значення з 90 % до 60 % від місячної (чинної) заробітної плати;

– зобов’язати Управління здійснити перерахунок та виплату, починаючи з 11 вересня 2020 року, з урахуванням раніше здійснених виплат, без обмеження граничного розміру пенсії за вислугу років відповідно до Закону № 1789–XII у редакції, що діяла на момент виникнення права на отримання пенсії, у розмірі 90 % від суми місячної (чинної) заробітної плати на підставі довідки Сумської обласної прокуратури від 5 листопада 2020 року;

– зобов’язати Управління виплатити різницю між нарахованою та фактично виплаченою пенсією, починаючи з 11 вересня 2020 року.

Рішенням Сумського окружного адміністративного суду від 24 березня 2021 року, залишеним без змін постановою Другого апеляційного адміністративного суду від 15 червня 2021 року, позовні вимоги Матвеєнка Є.Г. задоволено частково: визнано протиправними дії Управління щодо зменшення

Матвєєнку Є.Г. відсоткового значення розміру пенсії за вислугу років з 90 % до 60 % від місячної (чинної) заробітної плати; зобов'язано Управління здійснити перерахунок та виплату Матвєєнку Є.Г. пенсії за вислугу років на підставі довідки Сумської обласної прокуратури від 5 листопада 2020 року з розрахунку 90 % від місячної (чинної) заробітної плати, починаючи з 1 жовтня 2020 року; в іншій частині позовних вимог – відмовлено.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду постановою від 10 листопада 2022 року касаційну скаргу Матвєєнка Є.Г. залишив без задоволення, рішення Сумського окружного адміністративного суду від 24 березня 2021 року та постанову Другого апеляційного адміністративного суду від 15 червня 2021 року – без змін.

3. Автор клопотання твердить, що «застосовані в остаточному судовому рішенні у моїй справі положення ст.2 Закону України № 3668–V1 від 8 липня 2011 р (набрав чинності 01.10.2011) „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи“, частини 15 статті 86 Закону України № 1697–V11 від 14 жовтня 2014 року „Про прокуратуру“ суперечать Конституції України, оскільки їхня редакція дозволяє тлумачити та застосовувати положення цих Законів в порушення гарантованих прав, передбачених статтею 21, частини 3 статті 22, частини I статті 24, частини I статті 58 Конституції України».

Матвєєнко Є.Г. також звертає увагу на наявність неоднозначної судової практики Верховного Суду в подібних справах і зазначає, що Верховний Суд „вибірково задовольняючи позовні вимоги одним суб'єктам права та відмовляючи іншим, <...> порушує права які гарантовані ст.21, частини 1 статті 24 Конституції України“; «формуючи нову правову позицію Верховний Суд поширює на правовідносини, які виникли і сформувалися до прийняття Закону України № 3668–V1 від 8 липня 2011 р (набрав чинності 01.10.2011) „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи“, частини 15 статті 86 Закону України № 1697–V11 від 14 жовтня 2014 року „Про прокуратуру“ дію цих Законів, що суперечить частині 3 статті 22 Конституції України».

4. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Аналіз змісту конституційної скарги свідчить, що автор клопотання не зазначив, яке саме гарантоване Конституцією України право було порушено внаслідок застосування статті 2 Закону № 3668–VI, частини п'ятнадцятої статті 86 Закону № 1697–VII, а також не вказав, у чому полягає зв'язок між оспорюваними приписами Закону № 3668–VI, Закону № 1697–VII та статтями Конституції України, на відповідність яким Матвєєнко Є.Г. просить їх перевірити.

Оспорюючи конституційність статті 2 Закону № 3668–VI, частини п'ятнадцятої статті 86 Закону № 1697–VII, Матвєєнко Є.Г. не навів обґрунтування їх неконституційності, а фактично висловив незгоду з остаточними судовими рішеннями, ухваленими в його справі.

З огляду на зазначене автор клопотання не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту

Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату
Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Матвєєнка Євгена Георгійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 2 Закону України „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи“ від 8 липня 2011 року № 3668–VI зі змінами, частини п’ятнадцятої статті 86 Закону України „Про прокуратуру“ від 14 жовтня 2014 року № 1697–VII зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**